

การใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

นายปรีชา พึ่งจิตต์คน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา,

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

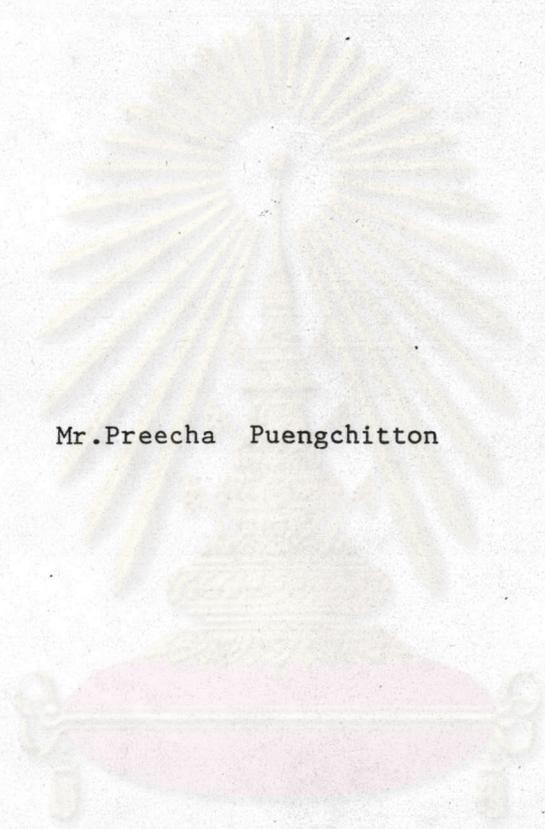
ISBN 974-519-083-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017474

117882480

THE IMPLEMENTATION OF THE BOY SCOUTS CURRICULUM B.E. 2528
IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PATHUM THANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr.Preecha Puengchitton

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-519-083-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ใน
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
ชื่อนิสิต นายปรีชา พึ่งจิตต์ตน
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

..... กรรมการ
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช)

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PREECHA PUENGCHITTON : THE IMPLEMENTATION OF THE BOY SCOUTS CURRICULUM B.E. 2528 IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PATHUM THANI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR : MR. SWAT CHONGKOL, 371 PP. ISBN 974-519-083-4

The purposes of this research were to study the states and problems of the implementation of the Boy Scouts Curriculum B.E. 2528 in elementary schools under the jurisdiction of the Office of Pathum Thani Provincial Primary Education.

Findings were as follows:

1. Concerning curriculum transferring to instruction, it was found out as follows. Most schools set up policy for curriculum utilization, prepared lesson plans and teaching plans. Curriculum materials constructed by teachers were instruction manuals, teaching plans and lesson plans. Reference books widely used by teachers were instruction manual, and supplementary texts.

2. Concerning curriculum inputs for curriculum utilization were as follows. Most schools surveyed teachers' readiness to teach, sending teachers attended curriculum utilization workshop, supervision and follow-up of curriculum utilization were conducted, and preparing teacher made-instructional aids to solve the shortages of such aids.

3. Concerning instructional activities, findings were: most teachers prepared lesson plans and teacher regularly informed students about instructional objectives prior to teaching. Instructional methods mostly used by teachers were games playing, and singing, group process, and practising the scheduled activities. Evaluation methods widely used by teachers were systemetic observations inspection of students' products with the emphasis of students ability in understanding and implementation.

Problems found were as follows: teachers' insufficient knowledge to how to construct curriculum materials; differences of teachers' basic knowledge, shortages of teachers who were well verse in teaching, shortages of instructional aids, differences of students' basic knowledge, teachers' lack of certail instructional methods, and shortages of evaluation instruments.

It was found that most schools lacked curriculum material and instructional for grade I-VI students.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต m

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา off

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จขึ้นได้ด้วยความกรุณาของอาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่รวมทั้งให้กำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์บุญส่ง เอี่ยมละออ อาจารย์เสนาะ ปิ่นวิเศษ และอาจารย์มณี พึ่งโต ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไข เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

การวิจัยครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจาก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ผู้บริหาร และครูผู้สอนวิชาลูกเสือ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมารดา และบุคคลในครอบครัวทุกคนที่สนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา

ปรีชา พึ่งจิตต์ตน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	8
ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ความหมายของหลักสูตร.....	13
ความสำคัญของหลักสูตร.....	14
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	15
การพัฒนาหลักสูตร.....	18
การนำหลักสูตรไปใช้.....	20
นโยบายในการใช้หลักสูตร.....	26
เอกสารประกอบหลักสูตร.....	27

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเตรียมบุคลากร.....	29
การบริหารและบริการหลักสูตร.....	30
การนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร.....	33
การจัดการเรียนการสอน.....	37
เทคนิคและวิธีสอน.....	40
การใช้สื่อการเรียนการสอน.....	42
การวัดผลและประเมินผลการเรียน.....	43
บทบาทของบุคลากรในการใช้หลักสูตร.....	45
หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.....	49
หลักสูตรวิชาลูกเสือ ระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
สภาพการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของ ผู้บริหารและครูผู้สอนวิชาลูกเสือ.....	95
ปัญหาในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.....	200

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การตรวจสอบเอกสารวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.	232
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	269
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	269
อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	284
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	308
บรรณานุกรม.....	309
ภาคผนวก.....	318
ประวัติผู้วิจัย.....	371

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	63
2	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาดในแต่ละอำเภอ.....	63
3	จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรครูผู้สอนจำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	64
4	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและรับคืน.....	68
5	ข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา ประสบการณ์ ในการทำงาน ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร ประสบการณ์เกี่ยวกับการ สอนลูกเสือ การสอนกิจกรรมสร้างนิสัย และการเข้ารับการอบรม จำแนก ตามขนาดโรงเรียน.....	72
6	ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา งานที่รับผิดชอบ จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์ ประสบการณ์ในการสอนลูกเสือ เหตุผลที่สอน วิชาลูกเสือ และการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา จำแนกตามขนาดโรงเรียน .	83
7	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของผู้บริหารเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านนโยบายในการ ใช้หลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	96
8	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของผู้บริหารเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านการจัดทำกำหนด การสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	104
9	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของผู้บริหารเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านการจัดทำเอกสาร ประกอบหลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	107
10	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรใน ด้านการเตรียมบุคลากร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.	116
12	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 เกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้านการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	129
13	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านการจัดทำกำหนดการสอนและบันทึกการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	135
14	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	140
15	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้านการเตรียมบุคลากร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	145
16	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้านการบริหารและบริการหลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	156
17	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้านนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	167
18	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	171

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการจัดกิจกรรม เสริมการเรียนการสอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	182
20	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านเทคนิคและวิธี สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	186
21	การปฏิบัติในการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	195
22	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของผู้บริหารเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านนโยบายการใช้ หลักสูตร การจัดทำกำหนดการสอนและบันทึกการสอน จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	201
23	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของ ผู้บริหารเกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้าน การเตรียมบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การบริการวัสดุหลักสูตร สถานที่ สำหรับจัดการเรียนการสอน และการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร จำแนก ตามขนาดโรงเรียน.....	207
24	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนในด้านการจัดทำกำหนดการ สอนและบันทึกการสอน การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรจำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	215
25	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของ	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
	ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ เพื่อการใช้หลักสูตรในด้าน การเตรียมบุคลากร จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	220
26	ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาลูกเสือระดับประถมศึกษา พุทธศักราช 2528 ของ ครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เทคนิคและวิธีสอน และการวัดและประเมิน ผลการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	225
27	การตรวจสอบเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	233
28	การตรวจสอบเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	236
29	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	239
30	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน.....	242
31	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	244
32	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	247
33	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	249
34	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	252
35	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช	

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
	2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	254
36	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	257
37	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	259
38	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	262
39	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านปริมาณ จำแนกตามขนาดโรงเรียน...	264
40	การตรวจสอบสื่อการเรียนการสอนตามแผนการสอนวิชาลูกเสือ พุทธศักราช 2528 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านสภาพ จำแนกตามขนาดโรงเรียน....	267

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย